

Klima- og miljødepartementet
Pb 8013 Dep
0030 OSLO

Vår dato: 16.08.2019 16.08.2019

Vår ref.: 201905106 - 5 aj/kjh

Arkiv: 08

Deres dato: 7.5.2019

Deres ref.: 19/1064-10

Saksbehandler:

Kjersti Halmrast.

Høring - forslag til endringer i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til brev fra Klima- og miljødepartementet av 7. mai 2019 med forslag til endringer i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk (lakse- og innlandsfiskloven).

NVE er ansvarlig myndighet etter bl.a. vassdrags- og energilovgivningen.

Vi er i hovedtrekk positive til forslagene og synes at de på en god måte følger opp lovendringene som er gitt i forvaltningsloven om administrative sanksjoner og de føringer som er gitt i Prop. 62 L (2015-2016).

NVE har følgende kommentarer til de konkrete forslagene i høringsnotatet:

Til pkt 4.3. «Forslag til bestemmelser om administrativt beslag i ny § 47 a»

Det er foreslått ny hjemmel for å foreta administrativt beslag i redskap som ulovlig er satt ut. Beslaget kan også omfatte fangst i samband med bruk av redskapet. Det fremgår av forslaget at beslag kan skje selv om den ansvarlige hverken har handlet forsettlig eller uaktsomt.

Når det gjelder beslag av redskap, fremgår det av høringsnotatet (s. 9) at hjemmelen til å foreta beslag er begrunnet med bevissikring og det å avbryte pågående ulovlig fiske. Det er ikke gitt noen særskilt begrunnelse for hjemmelen til å inndra ulovlig fangst. Det har formodningen mot seg at hensikten er å avbryte ulovlig fiske. Beslag av ulovlig fangst kan begrunnes i bevissikring.

Av høringsnotatet går det videre frem at departementet legger til grunn at hverken administrativt beslag av redskaper eller fangst er å anse som straff etter Grunnloven og heller ikke straff etter EMK. For reaksjonsmidler som lovgivningen selv ikke anser som straff, er et viktig hensyn i vurderingen av om det likevel må anses som en sanksjon, hva som skal være formålet med å bruke vedkommende reaksjon. Dersom formålet skal være å straffe, dvs å virke individual- og eller allmennpreventivt, vil reaksjonsmiddelet måtte anses som en sanksjon, selv om lovgiver ikke har lagt dette til grunn. NVE mener det derfor er viktig at det går tydelig frem av ordlyden i § 47 at det bare kan treffes beslag når

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

hensikten med beslaget enten er å avbryte ulovlig fiske (for redskaper) eller å sikre bevis. Kan bevis sikres tilstrekkelig på annen måte, for eksempel ved fotografering og eller rapportskrivning, kan ikke ulovlig fangst beslaglegges i medhold av § 47.

Til pkt 5.3. «Forslag om utvidet inndragningsadgang»

Klima- og miljødepartementet foreslår at § 47 annet ledd endres, slik at redskaper med mer enn «begrenset verdi» også kan inndras administrativt. Det går frem av høringsnotatet pkt 5.3 at man ønsker å slette begrepet «begrenset verdi» i eksisterende lovtekst og i stedet ta inn uttrykket «som ikke er av vesentlig verdi». Videre fremgår det at «vesentlig verdi» skal bety «om lag 50 000 kroner». Dette kronebeløpet skal ikke fremgå av lovteksten, men av forarbeidene.

Det at lovgiver har en så presis oppfatning av hvilket beløp uttrykket «vesentlig verdi» skal bety, taler etter NVEs syn for at selve kronebeløpet står i lovteksten. Dette skaper større klarhet og forutberegnelighet. NVE mener imidlertid at en enda bedre løsning er at loven har en fast sats som automatisk indeksreguleres. NVE anbefaler derfor at man benytter seg av folketrygdens grunnbeløp (G). Folketrygdens grunnbeløp justeres hvert år og er for tiden 99 858 kr. Siden det er foreslått at øvre grense for verdien av redskap som kan inndras skal være om lag 50 000 kr, foreslår NVE at «vesentlig verdi» i lovutkastet byttes ut med «1/2 G». Dersom man derimot ikke ønsker en så presis angivelse, for eksempel fordi beløpets størrelse ut fra ulike hensyn skal kunne variere noe fra sak til sak, er det hensiktsmessig med et skjønnsmessig uttrykk som foreslått av Klima- og miljødepartementet.

Det går frem av notatet at inndragning i medhold av § 47 annet ledd ikke skal anses for å være straff etter Grunnloven § 96. Inndragningen skal heller ikke være å anse som en straffesiktelse etter EMK artikkel 6. Det er presisert at dette gjelder selv om redskapen nærmer seg 50 000 kr i verdi.

En konsekvens av dette, er ifølge notatet på s. 12, at administrativ inndragning etter den foreslåtte hjemmelen heller ikke er en administrativ sanksjon etter forvaltningsloven § 43 annet ledd, og forvaltningsloven kapittel IX skal ikke gjelde denne reaksjonstypen.

NVE savner en nærmere begrunnelse for at inndragning av redskap i medhold av § 47 annet ledd, med forhøyet øvre grense for verdien av redskapet, ikke er en forvaltningsmessig sanksjon etter forvaltningsloven og straff etter EMK. Vi kan ikke se at det fremgår hva som er formålet med inndragning etter denne bestemmelsen er ment å være. Vi legger til grunn at vedtak om inndragning etter § 47 annet ledd må begrunnes med andre hensyn enn individual- og/eller allmennpreventive hensyn.

Til sammenligning kan nevnes administrativ inndragning av et utbytte som er tilegnet ved ulovlig virksomhet. Slik inndragning vil etter NVEs syn ikke være «straff» hverken etter Grunnloven eller EMK, så lenge formålet er å hindre at den som har begått en ulovlighet oppnår en fordel av handlingen.

Til pkt. 8.2. «Hjemmel i § 7 til direkte gjennomføring på den ansvarliges eiendom»

Forholdet mellom lakse- og innlandsfiskloven § 7 annet ledd og vassdragslovgivningen er kort referert under avsnittet om «Gjeldende rett» i høringsnotatet på s. 20. I første avsnitt fremgår det at lovens § 7 fjerde ledd bestemmer at «kraftutbyggingstiltak» etter «vassdragsreguleringsloven, og som hovedregel ...tiltak som krever konsesjon etter vassdragsreguleringsloven» ikke omfattes av § 7 annet ledd. NVE vil gjøre oppmerksom på at dette unntaket også gjelder for kraftutbyggingstiltak som krever konsesjon etter vannressursloven. Når det gjelder hovedregelen i forhold til andre tiltak som krever konsesjon, er det tiltak med konsesjon etter vannressursloven som er unntatt.

Til pkt. 8.4. «Forslag til endring i lakse- og innlandsfiskeloven § 37 sjette ledd»

Ny § 37 sjette ledd begrenser adgangen til å gjennutsette fisk. På s. 24 i høringsdokumentet bes det om innspill til om hvilket av uttrykkene A) «*ikke er naturlig forekommende*» eller B) «*av stedege stamme*» som skal benyttes i ordlyden den nye bestemmelsen.

Vi mener at det vil være en mer restriktiv holdning om uttrykk A) benyttes. Denne formuleringen utelukker en situasjon der arten har formert seg en periode. Formuleringen om stedege stamme vil kunne oppfattes å være en stamme etablert etter 20 generasjoner. Derfor vil alternativ B) kun være aktuell for senere års utsetting, mens alternativ A) ikke vil ta hensyn til dette aspektet. Hvilket av de to uttrykkene man bør bruke, er derfor avhengig av hvor restriktiv man ønsker at § 37 skal være.

Pkt 8.7. «Forslag om endring i § 48 om omsetning av ulovlig fanget fisk»

Det fremgår av notatet på s. 25 under avsnittet «*Behovet for lovendring*» bl.a. at Klima- og miljødepartementet foreslår en tilføyelse i § 48 slik at all omsetning av fisk som er fanget i strid med lover eller regler gitt i medhold av loven skal regnes som en «*grov overtredelse*». Dette medfører at strafferammen vil være bot eller fengsel inntil fem år, jf. ny § 49 annet ledd. Strafferamme på inntil fem år medfører at påtalekompetansen skal ligge hos statsadvokaten og at straffeansvaret først blir foreldet etter 10 år.

NVE er skeptiske til at all omsetning av ulovlig fanget fisk skal anses for å være en «*grov overtredelse*» etter lakse- og innlandsfiskeloven.

Etter vanlig språkbruk er det å «*omsatte*» en gjenstand eller dyr/fisk det samme som å «*gjøre seg av med*», eksempelvis ved å selge, gjenstanden eller dyret/fisken (jf. definisjon i Bokmålsordboka). Hvor mange fisk eller mengde som overføres til ny eier, er uten betydning for om gjenstanden eller fisken anses for å være «*omsatt*». At dette heller ikke skal være av betydning ved vurderingen av om omsetningen anses for å være en «*grov overtredelse*», mener vi er uheldig. Rent språklig er det unaturlig at eksempelvis salg av én stk. fisk som er fisket ulovlig, skal anses for å være en «*grov overtredelse*» av loven. Det er også andre hensyn enn antall eller mengde fisk som etter vårt syn bør være relevante, for eksempel om det foreligger forsett og om den ulovlige omsetningen er en del av organisert virksomhet.

De strafferettslige virkningene av at en handling anses for å være en «*grov overtredelse*», taler i likhet med det rent språklige, etter NVEs syn at ikke enhver omsetning av fisk faller inn under begrepet. NVE mener derfor at ny § 48 2. pkt. bør strykes. Også for omsetning av ulovlig fanget fisk bør man foreta en skjønnsmessig vurdering i tråd med forslaget til ny § 49 tredje ledd. Denne bestemmelsen gjelder alle andre overtredelser som er straffebelagte etter lakse- og innlandsloven.

Med hilsen

Christine Elisabeth Kiste
direktør

Anne Rogstad
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi: Olje- og energidepartementet